ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ 3

ਭਾਗ ੳ (ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 1 ਅੰਕ ਹਨ)

1. ਸਹੀ ਵਿਕਲਪ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:

i) ਸਹਿਆਭਾਜ ਸੰਖਿਆਵਾਂ ਦਾ ਮ.ਸ.ਵ. =

$a)$ 1 $b)$ 0 $c)$ 2 $d)$ 3

ii) ਦੋ ਘਾਤੀ ਬਹੁਪਦ $p(x) = ax^2 + bx + c$ ਵਿੱਚ ਸਿਫਰਾਂ ਦੀ ਗੁਣਾ =

$a)\ \frac{b}{a}$ $b)\ -\frac{b}{a}$ $c)\ \frac{c}{a}$ $d)\ -\frac{c}{a}$

iii) ਦੋ ਘਾਤੀ ਬਹੁਪਦ ਦੀਆਂ ਕਿੰਨੀਆਂ ਸਿਫਰਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ?

$a)$ 0 $b)$ 1 $c)$ 3 $d)$ 2

iv) ਸਮੀਕਰਨਾਂ $2x + 3y = 5$ ਅਤੇ $x + 3y = 7$ ਵਿੱਚ x ਦਾ ਮੁੱਲ ਪਤਾ ਕਰੋ

$a)\ -2$ $b)$ 2 $c)$ 3 $d)$ 2

v) ਇੱਕ ਦੋ ਘਾਤੀ ਸਮੀਕਰਨ ਦੇ ਮੂਲ ਵਾਸਤਵਿਕ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੇ

$a)\ D > 0$ $b)\ D = 0$ $c)\ D \geq 0$ $d)\ D < 0$

vi) $AP\ 5, 11, 17, \ldots\ldots\ldots\ldots\ldots\ldots$ ਦਾ ਪੰਜਵਾਂ ਪਦ

$a)$ 23 $b)$ 29 $c)$ 27 $d)$ 25

vii) ਹੇਠਾਂ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸਮਰੂਪਤਾ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ?

$a)\ SSS$ $b)\ SAS$ $c)\ AAA$ $d)\ RHS$

viii) $5sec^2\theta - 5tan^2\theta =$

$a)$ 5 $b)$ −5 $c)$ 1 $d)$ −1

ix) ਜੇ $sinA = \frac{\sqrt{3}}{2}$ ਹੈ ਤਾਂ $A =$

$a)\ 30°$ $b)\ 45°$ $c)\ 60°$ $d)\ 90°$

x) ਚੱਕਰ ਦੇ ਬਾਹਰੀ ਬਿੰਦੂ ਤੋਂ ਕਿੰਨੀਆਂ ਸਪਰਸ਼ ਰੇਖਾਵਾਂ ਖਿੱਚੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ?

$a)$ 0 $b)$ 2 $c)$ 1 $d)$ 3

xi) ਚੱਕਰ ਦਾ ਉਹ ਭਾਗ ਜੋ ਜੀਵਾ ਅਤੇ ਸੰਗਤ ਚਾਪ ਵਿਚਕਾਰ ਘਿਰਿਆ ਹੋਵੇ:

$a)$ ਚੱਕਰ ਖੰਡ $b)$ ਜੀਵਾ $c)$ ਅਰਧਵਿਆਸੀ ਖੰਡ $d)$ ਘੇਰਾ

xii) ਇੱਕ ਆਧਾਰ ਅਤੇ ਬਰਾਬਰ ਉਚਾਈ ਵਾਲੇ ਸਿਲੰਡਰ ਅਤੇ ਸ਼ੰਕੂ ਦੇ ਆਇਤਨ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਪਤਾ ਕਰੋ:

come-become-educated Abhyaas:

$a)$ 1:3 $b)$ 2:1 $c)$ 3:1 $d)$ 1:2

xiii) ਦਿੱਤੇ ਚਿੱਤਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ੰਕੂ ਦੀ ਉਚਾਈ ਪਤਾ ਕਰੋ

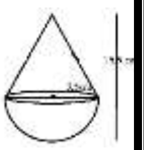

$a)$ 13 ਸਮ $b)$ 12 ਸਮ $c)$ 14 ਸਮ $d)$12.5 ਸਮ

xiv) 5, 8, 4, 3, 9, 7, 10 ਦੀ ਮੱਧਿਕਾ ਪਤਾ ਕਰੋ

$a)$ 3 $b)$ 6 $c)$ 7 $d)$ 5

xv) $P(E$ ਨਹੀਂ $) =$

$a)$ $P(E)$ $b)$ $1 - P(E)$ $c)$ $P(E) - 1$ $d)$ $P(E) + 1$

xvi) ਇੱਕ ਸਿੱਕੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਾਰੀ ਉਛਾਲਣ ਤੇ ਚਿੱਤ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਪਤਾ ਕਰੋ।

$a)$ 0 $b)$ 1 $c)$ $\frac{1}{2}$ $d)$ $\frac{1}{3}$

2. ਸਹੀ/ਗਲਤ ਉੱਤਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ:

i) ਦੋ ਅਪਰਿਮੇਯ ਸੰਖਿਆਵਾਂ ਦਾ ਜੋੜ ਹਮੇਸ਼ਾ ਅਪਰਿਮੇਯ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ii) ਸਮੀਰਕਨਾਂ $4x - 3y = 5$ ਅਤੇ $8x - 6y = 5$ ਅਸੰਗਤ ਹਨ।

iii) ਸਮੀਕਰਨ $x + \frac{1}{x} = 3$ ਇੱਕ ਦੋ ਘਾਤੀ ਸਮੀਕਰਨ ਹੈ।

iv) x ਧੁਰੇ ਤੇ ਸਥਿਤ ਬਿੰਦੂ $(0, x)$ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

v) $\sin(A + B) = sinA + sinB$

vi) ਉਹ ਰੇਖਾ ਜੋ ਚੱਕਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਬਿੰਦੂ ਤੇ ਸਪਰਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਸਪਰਸ਼ ਰੇਖਾ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ।

vii) ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਬਹੁਲਕ $= L + \left(\frac{f_1 - f_0}{2f_1 - f_0 - f_2}\right) \times h$

3. ਖਾਲੀ ਸਥਾਨ ਭਰੋ:

i) ਸਮੀਕਰਨਾਂ $a_1x + b_1y + c_1 = 0,\ a_2x + b_2y + c_2 = 0$ ਦਾ ਵਿਲੱਖਣ ਹੱਲ ਹੈ ਤਾਂ……

ii) ਕਿਸੇ AP ਵਿੱਚ $a_n - a_{n-1} = \cdots \ldots \ldots \ldots \ldots \ldots \ldots$

iii) ΔABC ਵਿੱਚ $DE||BC$ ਹੈ ਤਾਂ $\frac{AD}{AB} = \frac{\ldots\ldots}{BC}$

iv) ਬਿੰਦੂਆਂ $(5, -3)$ ਅਤੇ $(-1, 7)$ ਨੂੰ ਮਿਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਰੇਖਾਖੰਡ ਦਾ ਮੱਧ ਬਿੰਦੂ ………..ਹੈ।

v) ਚੱਕਰ ਦੇ ਅਰਧਵਿਆਸੀ ਖੰਡ ਦਾ ਖੇਤਰਫਲ $= \frac{1}{2} \times l \times \ldots \ldots \ldots$

vi) ਅਰਧਗੋਲੇ ਦੀ ਪਾਸਵੀਂ ਸਤਾ ਦਾ ਖੇਤਰਫਲ = ……………………..

vii) ਕਿਸੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਘਟਨਾ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ …………………… ਹੈ।

ਭਾਗ ਅ (ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 2 ਅੰਕ ਹਨ)

4. ਪਤਾ ਕਰੋ ਕਿ ਕਿਸੇ ਕੁਦਰਤੀ ਸੰਖਿਆ n ਲਈ ਸੰਖਿਆ 6^n ਅੰਕ ਸਿਫਰ (0) ਤੇ ਸਮਾਪਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ।

5. ਦੋ ਘਾਤੀ ਬਹੁਪਦ ਪਤਾ ਕਰੋ ਜਿਸਦੇ ਸਿਫਰਾਂ ਦਾ ਜੋੜ 0 ਅਤੇ ਗੁਣਨਫਲ −3 ਹੈ ।

6. ਇੱਕ ਚੱਕਰ ਦੇ ਚੌਥੇ ਭਾਗ ਦਾ ਖੇਤਰਫਲ ਪਤਾ ਕਰੋ ਜਿਸਦਾ ਘੇਰਾ 22 ਸਮ ਹੈ ।

7. ਇੱਕ ਬਕਸੇ ਵਿੱਚ 3 ਨੀਲੇ, 2 ਚਿੱਟੇ ਅਤੇ 4 ਲਾਲ ਬੰਟੇ ਹਨ । ਜੇਕਰ ਇਸ ਬਕਸੇ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਬੰਟਾ ਅਚਾਨਕ ਕੱਢਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸੰਭਾਵਨਾ ਪਤਾ ਕਰੋ ਕਿ ਇਹ ਬੰਟਾ ਲਾਲ ਹੋਵੇ

ਭਾਗ ੲ (ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 4 ਅੰਕ ਹਨ)

8. ਪਤਾ ਕਰੋ ਕਿ ਸਮੀਕਰਨ $3x^2 - 5x - 2 = 0$ ਦੇ ਵਾਸਤਵਿਕ ਮੂਲ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਜੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਮੂਲ ਵੀ ਪਤਾ ਕਰੋ। **ਜਾਂ**

ਇੱਕ ਸਮਕੋਣ ਤਿਕੋਣ ਦੀ ਉਚਾਈ ਇਸਦੇ ਆਧਾਰ ਤੋਂ 7 ਸਮ ਘੱਟ ਹੈ, ਜੇ ਕਰਣ 13 ਸਮ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਬਾਕੀ ਦੋ ਭੁਜਾਵਾਂ ਪਤਾ ਕਰੋ ।

9. ਉਸ AP ਦੇ ਪਹਿਲੇ 51 ਪਦਾਂ ਦਾ ਜੋੜਫਲ ਪਤਾ ਕਰੋ, ਜਿਸਦੇ ਦੂਸਰੇ ਅਤੇ ਤੀਸਰੇ ਪਦ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 14 ਅਤੇ 18 ਹਨ । **ਜਾਂ**

AP 7,13,19, … … … … … … …,205 ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੇ ਪਦ ਹਨ ?

10. ਪਤਾ ਕਰੋ ਬਿੰਦੂ (4,3), (5,1) ਅਤੇ (1,9) ਸਮਰੇਖੀ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ।

11. ਜੇ $15\cot A = 8$ ਤਾਂ $\sin A$ ਅਤੇ $\sec A$ ਦਾ ਮੁੱਲ ਪਤਾ ਕਰੋ । **ਜਾਂ**

ਸਿੱਧ ਕਰੋ ਕਿ $\frac{\sin\theta - 2\sin^3\theta}{2\cos^3\theta - \cos\theta} = \tan\theta$

12. ਇੱਕ ਮੀਨਾਰ ਦੇ ਆਧਾਰ ਬਿੰਦੂ ਤੋਂ ਇੱਕ ਇਮਾਰਤ ਦੇ ਸਿਖਰ ਦਾ ਉਚਾਣ ਕੋਣ 30° ਹੈ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤ ਦੇ ਆਧਾਰ ਬਿੰਦੂ ਤੋਂ ਮੀਨਾਰ ਦੇ ਸਿਖਰ ਦਾ ਉਚਾਣ ਕੋਣ 60° ਹੈ । ਜੇਕਰ ਮੀਨਾਰ 50 ਮੀ ਉੱਚੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ i) ਇਮਾਰਤ ਦੀ ਉਚਾਈ ii) ਮੀਨਾਰ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੋਂ ਇਮਾਰਤ ਦੇ ਆਧਾਰ ਦੀ ਦੂਰੀ ਪਤਾ ਕਰੋ

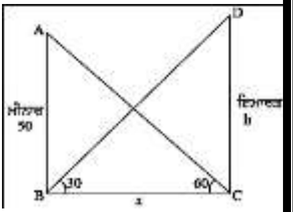

13. ਕੋਈ ਬਰਤਨ ਇੱਕ ਖੋਖਲੇ ਅਰਧਗੋਲੇ ਆਕਾਰ ਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦੇ ਉੱਪਰ ਇੱਕ ਖੋਖਲਾ ਵੇਲਣ ਲੱਗਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ । ਅਰਧਗੋਲੇ ਦਾ ਵਿਆਸ 14

ਸਮ ਅਤੇ ਬਰਤਨ ਦੀ ਕੁੱਲ ਉਚਾਈ 13 ਸਮ ਹੈ । (i)ਸਿਲੰਡਰ ਦੀ ਉਚਾਈ (ii) ਬਰਤਨ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸਤਾ ਦਾ ਖੇਤਰਫਲ ਪਤਾ ਕਰੋ

ਭਾਗ ਸ (ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 6 ਅੰਕ ਹਨ)

14. ਪਤਾ ਕਰੋ ਕਿ ਸਮੀਕਰਨਾਂ ਦੇ $5x - 2y = -1, 2x + 3y = 11$ ਵਿਲੱਖਣ ਹੱਲ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਜੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਹੱਲ ਕਰੋ **ਜਾਂ**

ਕਿਸੇ ਭਿੰਨ ਦੇ ਅੰਸ ਵਿੱਚ 1 ਅਤੇ ਹਰ ਵਿਚ 2 ਜ਼ੋੜਨ ਨਾਲ ਇਹ $\frac{5}{7}$ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਅੰਸ਼ ਵਿਚੋਂ 1 ਘਟਾਉਣ ਨਾਲ ਇਹ $\frac{3}{5}$ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ । ਭਿੰਨ ਪਤਾ ਕਰੋ

15. ਥੇਲਜ਼ ਥਿਊਰਮ : ਕਿਸੇ ਤ੍ਰਿਭੁਜ਼ ਦੀ ਇੱਕ ਭੁਜਾ ਦੇ ਸਮਾਂਤਰ ਰੇਖਾ ਬਾਕੀ ਦੋ ਭੁਜਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਮਾਨ ਅਨੁਪਾਤ ਵਿੱਚ ਵੰਡਦੀ ਹੈ । **ਜਾਂ**

ਕੇਂਦਰ O ਵਾਲੇ ਚੱਕਰ ਦੇ ਬਾਹਰੀ ਬਿੰਦੂ T ਤੋਂ ਦੋ ਸਪਰਸ਼ ਰੇਖਾਵਾਂ TP ਅਤੇ TQ ਖਿੱਚੀਆਂ ਹਨ । ਸਿੱਧ ਕਰੋ $\angle PTQ = 2\angle OPQ$

16. ਹੇਠਾਂ ਲਿਖੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਵਿੱਚ f ਪਤਾ ਕਰੋ ਜੇ ਮੱਧਮਾਨ 18 ਹੈ ।

ਖਰਚਾ	11-13	13-15	15-17	17-19	19-21	21-23	23-25
ਸੰਖਿਆ	7	6	9	13	f	5	4

ਜਾਂ

ਹੇਠਾਂ ਲਿਖੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਦਾ ਮੱਧਿਕਾ ਪਤਾ ਕਰੋ ।

ਵਰਗ ਅੰਤਰਾਲ	100-120	120-140	140-160	160-180	180-200	200-220
ਸੰਖਿਆ	6	9	12	18	15	10